

כ מי עדה של מכשפים וידעונים, המחששים את העתיד באותות ובמופתים נגלים ונסתרים, עוקבת צמרת המדינה מזה מספר חודשים במתח ובחרדה אחרי כל תנועה ומהי וכל מוצא פיה של הגברת הזקנה העומדת בראש הממשלה.

אילולא היה המחזה עגום כל כך, הוא יכול היה לשמש נושא מצויין לפארסה היתולית. רק השבוע, בעת ביקורו של קנצלר מערב-גרמניה, וילי בראנד, בישראל, הוא הגיע לאחד משיאו הגדולים. היה זה אחרי שהקנצלר, מנהג אדיבות, כאחת מפגישותיו עם הגברת ראש-הממשלה, החזיר לה הזמנה, לבוא ולבקר כראש ממשלה במדינתו, גולדה, כראש-הממשלה של המדינה המארחת, לא יכלה שלא להיענות בחיוב להזמנה מעין זו. שאינה מופנית אליה אישית, וטובה באותה מידה גם לכל מי שירש את מקומה כראש-הממשלה.

אבל מי שלא ראה את השמחה שאחזה בקהל חסידי מפלגת-העבודה בעקבות ידיעה שתמית זו, לא ראה התלהבות מימיו. "זה הסימן! זה האות!" לא יכלו ואמרו עסקנים ופעילים זה לזה. "אם היא נענתה בחיוב להזמנתו של בראנד לבקר בגרמניה, זאת היא מתכוונת להמשיך ולכהן כראש-הממשלה!"

משחק

מחבואים

יה זה רק גילוי בודד משפע הגילויים, שכל אחד מסיק מהם מסקנות שונות ותולה בהם פירושים שונים. כולם מצביעים על תופעה שאין לה תקדים בהיסטוריה הפוליטית: הקומדיה שמשחקת ראש-הממשלה גולדה מאיר לעיני הציבור, אך בעיקר לעיני מפלגתה, כשהיא שומלת בסוד כמוס את החלטתה — אם יש לה בכלל החלטה — אם תפרוש מהחיים הפוליטיים או תוסיף לכהן כראש-הממשלה.

כגלגל משחק המחבואים הידורי תי של ראש-הממשלה, נמצאת בי יום מיפגת השילטון של ישראל במצב אבסורדי: חצי שנה לפני מועד הכחירות הכלליות, אין היא יודעת מי יתייצב בראש רשימתה, ואת מי היא רוצה להציע לה עם כרומות שתנהיגו במשך ארבע השנים הבאות.

יריבי מפלגת-העבודה, וכל אלה המצפים למפלגתה בבחירות, צריכים ודאי לשמוח על כך, אולם לא זאת הנקודה. עצם התופעה של ההתעוררות הפוליטית של גולדה מאיר בבחירות הפוליטיות, עצם התוצפה התהומית שהיא התל בהם ולתעתע בהם — היא המחייבת בחינה ותשומת-לב.

המומיה

השותקת

אף זאת פרשנויות נכתבו כבר על צעדיה הצפויים של גולדה. כולן טובות באותה מידה. אלה הסוענים כי גולדה שומרת את החלטתה לרבע האחרון, כדי להכתיב תנאים לחבריה ולסחוט מהם ויתורים כתנאי להסכמתה להמשיך בתפקידה. צדקים בדיוק כמו אלה הטוענים כי היא משהה את תשובתה כדי להעמיד את מפלגתה בפני עובדה קיימת ולא להור תיר פנאי להפציר בה לחזור בה מהחלטתה. מבחינה מעשית אין זה משנה כהוא-זה אם גולדה תחליט ללכת או להישאר.

שום דבר לא ישתנה במפלגת-העבודה, אם יהיו פני הדברים כך או כך. לא יחולל בה זעזועים אם גולדה תפרוש, ולא תתחלל בה מלחמת ירושה אם תצהיר על כוונתה לקהן עוד שנה או שנתיים כראש-הממשלה. כל מה שגולדה תוכל לסחוט מחבריה בעוד חודש, כשאר יגיע הזמן בו תצטרך לבשר להם על החלטתה הגורלית, היא יכולה לקבל מהם כבר כרגע זה.

למרות זאת היא שותקת כספינסק, ומת' עספת בדומיית מומיה, כאשר מגיעים הדברים לשאלת המשך כהונתה. מדוע היא עושה זאת? מדוע היא משגעת את מעריציה הנלהבים ביותר? מדוע היא

התנהגותה של גולדה כלפי חבריה

היא חוצפה תהומית הגובלת בהתעללות



נתיב



מעצבנת את תומכיה העיוורים, המוכנים לרקוד ללא ערעור לפי חלילה? כלפי חוץ אין התנהגותה של גולדה מעוררת לכאורה כל התרגי שות. אולם מאחורי הקלעים, בקר רב אנשים הנוגעים בדבר, החת' בטאויות כלפיה הן חריפות כיוי תר. הניעו הדברים עד לירי כך שהאיש המרכזי של מפלגת ה' שילטון, שריהאוצר פנחס ספיר, עומד בראשו לעזוב הכל ולצאת כימים הקרובים למסע של שבו

זאת לשום תוכנית פוליטית או טכסית שלטונית.

זהו כסף הכני ביטוי של נקמה נות קטנונית, פרו הזקנה, של אדם על סף פרישתו מהבמה ה' ביכורית.

מדברת -

לא עובדת

היא תעשה הכל להכעיס, להרגיז, ללמד את החיים לאלה שיבואו אחריה, התבטא לא מכבר אחד ממנהיגי מפלגת-העבודה, "זה לא מפני שהיא רוצה להפיק מכך איזה רווח אישי — אלא פשוט כנקמה על שהיא צריכה ללכת ואחרים נשארים".

"אם גולדה תמות אי-פעם," אמר אחד העסקנים הבכירים של המפלגה שנרתם כבר למערכת הבחירות שטרם החלה, "אז טוב-הלב שלה לא ייקבע בשום אופן כסיי בת המוות. היא עושה הכל כדי להכביד ולהקשות עלינו, כדי שנוכח תמיד כמה טוב היה לנו איתה וכמה רע לנו בלעדיה".

יש הרבה מן האמת בהסברים אלה שק האנשים הנפגעים ישירות מהתנהגותה החולנית של גולדה. ההגיון המיוחד של גיל הויקנה, גם אצל אלה שלמרות גילם תמופלג טרם לקו בהסתהירות עורקים, מכתוב לעיתים קרובות דפוסי התנהגות מציקים וטורדניים.

זקנים מסרכים להשלים עם ה' רעיון שאין בהם עוד צורך, שהם חסרי תועלת, מנסים לעיתים תכופות לכפות את עצמם על הקרובים כים להם והאהובים עליהם, כדרי כים מזרות ביותר.

בהקשר זה יש המזכירים גם את התנהגותו של דוד בן-גוריון על סף פרישתו מראשות-הממשלה. גם הוא היה אז בתתי נסבל על חבריו ומעריציו המושבעים ביותר, נהג להתעלל בהם בהחלטות ובהחל נהגות שהם לא יכלו למצוא להם הסבר.

אולם כאשר פרש לגמרי מהשילטון, אם כי עדיין המשיך להופיע ביוזמה הפוליטית, הוא השתנה מהקצה עד הקצה מבחינת המגע האישי והיחסים אל הסובבים אותו. ברגע שהשלים עם פרישתו, וייתכן שזו היתה השלמה תת-הכרתית, הפסיק להציק למקורביו, שלא הפסיקו להעריצו למרות גילויו הרישעות שלו.

זה כנראה גם מה שקורה לגולדה עכשיו. אם בהופעותיה הפומביות היא עדיין שר' מרת פאסון, הרי בשיחות אישיות היא נשמעת ממורמרת ומרירה. לא אחת בשביעות האחרונים, תקפה בצורה גסה ולחוסרת טאקט אנשים ש' באו עימה במגע, ולאידווקא וריי כים פוליטיים.

לצד גילויים פסיכולוגיים אלה של הזיקנה, הופיעו לאחרונה כמה שינויים נוספים בהתנהגותה. כלפי חוץ היא שומרת עדיין על איתנות פיזיולוגית מפתיעה ומרשימה. היא עדיין מעשנת סיגריות חריפות בשרשרת, ומסוגלת להתמיד בשיי בות ארוכות, בנסיעות ובטכסים, המעייפים גברים הצעירים ממנה בעשרות שנים. יחד עם זאת, מצוינים מקורבניה, היא הפסיקה לאחרונה כמעט לי חלוטין להתעניין בענייני משרדה, ממועצת הבקר בשכתבה, בשם שעשתה בעבר, ודורשת הרבה יותר זמן והכנות קריאת יציאה מכיתה, מכפי שהיתה צריכה בי עבר.

המכר'עה

אפשר היה להתבין בשמן הגאה בהתעללות שמתעללת גולדה בחבריה בצמרת השילטון, ולהתנחם בעובדה שהם עצמם הביאו עליהם צרה זו. אלא שרוע המזל אין גולדה מאיר רק מנהיגת מפלגת העבודה.

בין השאר, היא גם ראש-הממשלה של מדינה זו.

אין זה מהתענוגות הגדולים ביותר להשתעשע ברעיונות מה עלול לקרות אם תיקלע המדינה למצבי הכרעה מהירים ואשה מעין זו, במצב כזה, תצטרך להיות הדמות ששיקוליה, תבונתה, וכשר השיפוט שלה, יצטרכו להכריע את גורל העם.